

KONFERENCEI PAR EIROPAS NĀKOTNI ADRESĒTAIS

PĀRSKATS PAR JAUNATNES IDEJĀM

Konference
par Eiropas
nākotni

EYE 2021

SATURA RĀDĪTĀJS

Redakcijas vēstule	4
Klimata pārmaiņas un vide	6
Veselība	8
Stiprināt ekonomiku, sociālo taisnīgumu un nodarbinātību	10
Digitālā pārveide	12
Vērtības un tiesības, tiesiskums, drošība	14
Migrācija	16
Izglītība, kultūra, jaunatne un sports	18
Eiropas Savienība pasaulē	20
Eiropas demokrātija	22
Citi ierosinājumi	24

REDAKCIJAS VĒSTULE

Ir 2021. gads, un mūsu visu prātus nodarbina jautājums — ko nu? Kāda būs tālākā vēstures gaita? Ko mums nesīs nākotne?

Pēdējos trijos gados Eiropa saskārusies ar milzīgiem izaicinājumiem. Daudzviet mūsu kontinentā cilvēkiem nācies cīnīties ar plūdiem un mežu ugunsgrēkiem, piedzīvot ekonomikas lejupslīdi un cilvēktiesību pārkāpumus. Bija apdraudēta cilvēku iztika un pat dzīvība. Mums visiem jāpārcieš globālā pandēmija, kas uzskatāmi parādījusi, cik trausla ir mūsu ekonomika un veselības aprūpes sistēmas un cik svarīgi ir citam citu aizsargāt un atbalstīt. Mūsu vienotībai šobrīd ir tik liela nozīme kā vēl nekad.

Konferencei par Eiropas nākotni ir potenciāls mainīt virzienu, kurp dodamies. Vairāk nekā jebkad agrāk ir kļuvis svarīgi apzināt, attīstīt un skaļi paust to, kas rūp tai mūsu sabiedrības daļai, kura ir un būs Eiropas nākotnes centrā — mūsu jauniešiem.

Kādas politikas nostādnes un kādus likumus jaunākā paaudze vēlētos ieviest, lai nodrošinātu mums drošu, dinamisku nākotni? Atbildi ļaus rast šis jaunatnes ideju pārskats.

Pārskats tapis, apkopojot Konferences par Eiropas nākotni ietvaros rīkotās jauniešu aptaujas rezultātus. Ši Eiropas Parlamenta īstenotā konsultēšanās ar jauniešiem bija daļa no apspriešanās pasākumiem ar iedzīvotājiem, kuri norisinājās gan vietējā, valstu un Eiropas līmenī, gan arī tiešsaistes platformā futureu.europa.eu. Jauniešu ideju apzināšanas kulminācijas brīdis bija EYE2021 — Eiropas Jaunatnes dienas, kuras šogad notika jau ceturto reizi, Eiropas Parlamentā Strasbūrā pulcējot vairākus tūkstošus jauniešu gan no Eiropas

Savienības, gan citām pasaules vietām, **lai dalītos ar idejām un kopīgi izstrādātu priekšstatus** par to, kādai būt Eiropas nākotnei.

Iepriekšējais EYE pārskats nāca klajā pēc 2018. gada Eiropas Jaunatnes dienām. Kopš tā laika jauniešu balsis esam dzirdējuši daudzējādā kontekstā: ir izskanējušas prasības veidot gan tādu klimata politiku, kas spēj mums garantēt nākotni, gan izglītības politiku, kas paver vienlīdzīgas iespējas visiem un ikvienam, gan sociālo politiku, kas sniedz atbalstu tiem, kuriem tas nepieciešams. Un tas vēl nav viss. Nav šaubu, ka Eiropas jaunieši ir aktīvi un grib iesaistīties nākotnes veidošanā. Par to liecina arī tas, ka pēdējās Eiropas vēlēšanās piedalījās daudz vairāk gados jaunu cilvēku, nekā tas novērots iepriekš.

Aizvadītajos sešos mēnešos Eiropas Parlaments platformā youthideas.eu saņēma vairāk nekā 1500 ideju un priekšlikumu no jauniešiem visā Eiropā. Populārākās jauniešu aptaujāšanas procesā paustās idejas, ko izraudzījāmies mēs, EYE redkolēģijas komanda, tika iekļautas 2021. gada Eiropas Jaunatnes dienu darba programmā, un EYE dalībnieki tās padziļināti izvērsa ideju apstrādes semināros. To rezultātā tika atlasītas kopumā 20 idejas. Dalībniekiem gan klātienē, gan tiešsaistē balsojot par tām, galu galā tika izraudzītas piecas populārākās idejas, ar kurām visi dalībnieki tika iepazīstināti noslēguma pasākumā. Mūsu sagatavotajā pārskatā ir apkopotas EYE semināros apstrādātās 20 idejas, izceļot lielāko atbalstu guvušos priekšlikumus, par kuriem tika spriests EYE2021 noslēguma plenārsēdē. Vēl daudzas citas konsultēšanās gaitā paustās jauniešu idejas ir atrodamas vietnē search.youthideas.eu.

Mūsuprāt, šeit izklāstītās idejas, kas balsojumā guva vislielāko atbalstu, īstēni un neviltoti atspoguļo jauniešu galvenās vēlmes un gaidas attiecībā uz politikas veidošanu nākotnē.

Šo pārskatu nebūtu bijis iespējams sagatavot bez visu to jauniešu ieguldījuma, kuri atsaucās aicinājumam paust savas domas un bija gatavi dalīties ar pasauli savās idejās par izmaiņām, kādas viņi nākotnē vēlētos redzēt. Tāpat šis pārskats nebūtu varējis tapt bez EYE2021 dalībniekiem, kuri aktīvi līdzdarbojās, lai populārākās idejas tiktu aplūkotas detalizētāk. Paldies jums visiem!

Šis pārskats ir kas vairāk nekā tikai ideju apkopojums. Tajā izskan jūsu balsis, tajā ir lasāma konkrēta vīzija par to, kā mums veidot mūsu kopīgo nākotni. Pārskats tiks ievietots Konferencēs par Eiropas nākotni galvenajā platformā futureu.europa.eu, tā atspoguļojot EYE2021 paveikto, un ar to tiks iepazīstināti gan Konferencēs par Eiropas nākotni dalībnieki, gan Eiropas Parlamenta deputāti, lai paustās idejas kļūtu par iedvesmas avotu politiskajām debatēm un priekšlikumiem par to, kādai būt nākotnes politikai.

EYE2021 redkolēģija

KLIMATA PĀRMAIŅAS UN VIDE

ATVIEGLOT ATKRITUMU PĀRSTRĀDI VISĀ ES

Robežām nevajadzētu radīt šķēršļus ne mūsu centieniem samazināt atkritumu daudzumu, ne pārejai uz zaļo un aprites ekonomiku. Šobrīd atkritumu pārstrādes politika dalībvalstīs ir atšķirīga, un tas negatīvi ietekmē gan pārstrādes paradumus, gan arī izraisa milzīga atkritumu daudzuma veidošanos. Tāpēc ir svarīgi izstrādāt **standartizētu atkritumu pārstrādes sistēmu**, kas varētu darboties visā Eiropā. Labs variants ir tā dēvētie **reversie tirdzniecības automāti**. Ik reizi iegādājoties iepakotas preces, iedzīvotāji samaksā nelielu papildu summu, kas viņiem tiek atdota, tiklīdz iepakojums ievietots reversajā tirdzniecības automātā.

Lai šāda sistēma varētu darboties visā Eiropas Savienībā, ir ārkārtīgi svarīgi standartizēt ražošanas procesu un izmatot vienus un tos pašus materiālus. Turklāt, vienkāršojot iepakojuma sastāvu, varētu nodrošināt, ka jebkuru sīkāko iepakojuma daļu būtu iespējams pārstrādāt it visur. Ieviešot šādu sistēmu, būtu jāparedz pietiekami ilgs pārejas periods, lai varētu pielāgot ražošanas procesu un radīt iedzīvotājos izpratni par šo jauno praksi un to, kas no viņiem tiek gaidīts. Varētu paredzēt arī obligātu marķējumu, kurā patērētājiem būtu sniegta informācija par jauno sistēmu un norādīts, kur atkritumus nodot pārstrādei.

ZAĻĀ VIENLĪDZĪBA UZŅĒMĒJDARBĪBĀ

Lai panāktu pāreju uz zaļo ekonomiku, ir svarīgi palielināt tādu mazo uzņēmumu ietekmi, kuru darbība ir videi draudzīga. Tirgū joprojām dominē lielas korporācijas, kas ne tik lielā mērā ievēro ilgtspējības principus, un līdz ar to videi draudzīgāk strādājošiem uzņēmumiem gandrīz nav iespēju konkurēt. Lai nodrošinātu, ka **ekonomikas izaugsme norit videi draudzīgā veidā**, ES iestādēm būtu nekavējoties un pilnībā jāpārtrauc atbalsts fosilo degvielu izmantošanai. Šis finansējums jāizmanto citam mērķim, proti, videi draudzīgu iniciatīvu izvēšanai nelielos

uzņēmumos. Piemēram, var atvieglot kredītu pieejamību mazākiem uzņēmumiem, kas ievēro zaļās tendences un praksi.

Turklāt ir svarīgi, lai Eiropas Savienība veicinātu un subsidētu vietēju tirgu izveidi, kuros zemnieki no nelielām lauku saimniecībām varētu tirgot vietējo produkciju tuvējās apkāmes iedzīvotājiem. Šādi varētu mainīt iepirkšanās tendences, novirzot patērētāju uzmanību no lielveikaliem un vairojot vietējo ražojumu patēriņa pievilcīgumu ģimenēm un patērētājiem.

VESELĪBA

VISPUSĪGA PIEEJA VESELĪBAI

Ir vajadzīga vispusīgāka pieeja veselības aprūpei institucionālā līmenī. Eiropas Savienībai vajadzētu nākt klajā ar **jaunu ES veselības paktu**, kas vairotu cilvēku izpratni par līdzsvarota uztura un fiziskās aktivitātes nozīmi un veicinātu garīgās veselības speciālistu nodarbināšanu skolās. Covid-19 pandēmija ir apliecinājusi — lai cilvēki labāk rūpētos par savu garīgo un fizisko veselību, ir jāsniedz viņiem attiecīgas zināšanas un pilnvērtīgākas iespējas.

Ir vajadzīgi jauni tiesību akti, kuros būtu jāparedz šādi elementi:

- atbalsts skolās strādājošo garīgās

veselības speciālistu apmācībai un viņu prasmju uzlabošanai,

- skolēnu izglītošana par veselīgu uzturu un fiziskās aktivitātes nozīmi;
- garīgajai veselībai labvēlīgu vietu izveide drudzaini rosīgos lielpilsētu un citu pilsētu rajonos, kur cilvēki var meklēt patvērumu, ja cieš no panikas lēkmēm vai citiem garīgas saslimšanas simptomiem,
- informatīva kampaņa iedzīvotāju izpratnes vairošanai par to, kur gūt uzticamu informāciju par pareizu uzturu un garīgās labsajūtas uzturēšanu.

PRASĪT ATBILDĪBU NO UZŅĒMUMIEM

Klimata pārmaiņas grauj mūsu veselību un nodara postījumus planētai, un šī problēma kļūst arvien aktuālāka. Eiropas iedzīvotāju veselību negatīvi ietekmē plūdi, sausums, toksiskie atkritumi un gaisa piesārņojums pilsētās.

Rūpējoties par cilvēku labsajūtu, no uzņēmumiem ir jāprasa atbildība par nodarīto kaitējumu mūsu ezeriem, okeāniem, gaisam un zemei. **Uzņēmumi būtu jāstada par videi nodarīto kaitējumu** un no tā izrietošajām sekām, kas ietekmē sabiedrības veselību. Bieži vien tieši sabiedrība ar publiskā sektora līdzekļiem maksā par vispārējo

veselības aprūpi un labklājību. Ir nekavējoties jānāk klajā ar stratēģiju, kā izmērīt uzņēmumu radīto atkritumu daudzumu un piesārņojumu pilsētās. Šajā nolūkā varam analizēt hronisku slimību un alerģijas rādītāju pieaugumu, jo tas var liecināt par vietējo piesārņojumu un kaitējumu iedzīvotāju veselībai.

Piedevām darba devējiem ir jāveicina ilgtspējīga transporta izmantošana, piemēram, piešķirot subsīdijas braucieniem ar vilcienu vai nodrošinot piemērotas novietnes velosipēdiem. Šāda izvēle nāktu par labu ne tikai planētai, bet arī mūsu fiziskajai veselībai.

STIPRINĀT EKONOMIKU,

SOCIĀLO TAISNĪGUMU UN NODARBINĀTĪBU

KVALITATĪVA IEKĻAUŠANĀS DARBA DZĪVĒ

Vienai no ES galvenajām prioritātēm vajadzētu būt jauniešu bezdarba samazināšanai, jo īpaši pēcpandēmijas ekonomiskajā situācijā. Savienībai būtu jāpiešķir vairāk finanšu resursu iniciatīvām, kas **veicinātu jaunu darbviētu radīšanu jauniešiem** un palīdzētu viņiem ienākt darba tirgū.

Šajā nolūkā ir vajadzīgs:

- izveidot īpašus fondus, lai izbeigtu neapmaksātas stažēšanās neatkarīgi no izglītības līmeņa vai sociālā statusa,
- sadarbībā ar jaunatnes organizācijām un darba devējiem (uzņēmumiem, iestādēm un NVO) izveidot platformu, kas palīdzētu jauniešiem atrast apmaksātas stažēšanās vietas dažādās nozarēs atbilstoši viņu vēlmēm,
- izveidot mediatoru tīklu dalībvalstīs skolās, lai apzinātu tos skolēnus, kuru gadījumā pastāv risks, ka viņi varētu pārāgri pamest mācības, un iepazīstinātu viņus ar pastāvošajām iespējām — īpaši svarīgi tas ir valstīs ar zemāku attīstības līmeni.

ES FISKĀLĀ UN POLITISKĀ INTEGRĀCIJA

Lai Savienībā nodrošinātu labāku integrāciju, ir pienācis laiks **visā ES ieviest vienotu fiskālo sistēmu**, tādējādi panākot vienlīdzību starp dalībvalstīm.

Šādai fiskālajai integrācijai būtu daudz priekšrocību:

- būtu iespējams taisnīgāk sadalīt līdzekļus starp turīgākajām un mazāk attīstītajām dalībvalstīm,
- palielinātos budžets, un fiskālajā politikā tiktu ieviests kopējs tiesiskais regulējums,
- tiktu samazināta birokrātija,
- būtu iespējams izvērst ieguldījumus citās iniciatīvās, piemēram, lai ierosinātu kopēju algu politiku, vienotu rīcību bezdarba novēršanai un saskaņotu pensionēšanās vecumu.

DIGITĀLĀ PĀRVEIDE

IZGLĪTOŠANA PAR SOCIĀLO MEDIJU DROŠU IZMANTOŠANU

2021. gadā vienai no prioritātēm vajadzētu būt izglītošanai par sociālo mediju drošu izmantošanu, jo šīs platformas dominē gan mūsu personīgajā, gan profesionālajā dzīvē. Digitālajā jomā izglītoti cilvēki ne vien labāk zinās, kā reaģēt uz iespējamajiem kiberapdraudējumiem, bet arī prātīs izmantot sociālo mediju platformas cieņpilni un iecietīgi.

Digitālajā pasaulē nedrīkst aizmirst nevienu — **mums ir jāizglīto visas paaudzes, lai tās digitālajā vidē darbotos apdomīgi un piesardzīgi.** Jo īpaši domājot par bērniem, varam:

- integrēt digitālo līdzekļu lietošanas prasmes skolu mācību programmās,
- ieviest starptautisku digitālo dienu atzīmēšanu, to laikā bērniem nodrošinot praktiskas un teorētiskas mācību nodarbības,
- mācību nolūkā izmantot interaktīvas spēles,
- izveidot simulētu sociālo mediju platformu, lai iepazīstinātu bērnus ar kiberuzbrukumu draudiem un iemācītu viņiem izvairīties no šādu uzbrukumu sekām reālajā dzīvē.

STIPRINĀT ES TIESĪBU AKTUS KIBERDROŠĪBAS JOMĀ

Digitalizētajā mūsdienu pasaulē ir vajadzīgs **augstāks kibernetikas drošības līmenis**, kas panākams, stiprinot starptautisko tiesisko regulējumu. Lai nodrošinātu iedzīvotāju privātuma un digitālo tiesību efektīvāku aizsardzību, ir vajadzīgi ES tiesību akti.

Eiropas Savienībai vajadzētu izveidot ekspertu komisiju, kas pārstāvētu visas dalībvalstis. Šīs komisijas uzdevums būtu definēt, kas ir kibernetikas drošība, un noteikt, kādi tiesību

akti būtu jāpieņem. Komisija būtu jāpasargā no iespējamās lobēšanas un lielu korporāciju ietekmes.

Pieņemtajiem tiesību aktiem būtu jāgarantē arī tas, ka tiešsaistes platformas pārbauda lietotāja identitāti. Tas nepieciešams, lai cīnītos pret anonimitāti tiešsaistē, kas var izraisīt ļaunprātīgu izmantošanu tiešsaistē, nederīgu informāciju un kibernetikas drošības pārkāpumus.

VĒRTĪBAS UN TIESĪBAS, TIESISKUMS, DROŠĪBA

TIESISKUMS

Eiropas Savienība ir vērtību savienība. Mēs vēlamies saistošus mehānismus, kas ļautu atbalstīt tādas Līguma 2. pantā minētās ES vērtības kā tiesiskums un minoritāšu tiesību ievērošana. Līgumi būtu jāgroza, aizstājot 7. pantā minēto vienprātības noteikumu ar **kvalificēta balsu vairākuma** noteikumu. Turklāt šajā procesā būtu jāparedz balsstiesības Eiropas Komisijai un Parlamentam, iekļaujot šo balsojumu kvalificēta balsu vairākuma aprēķinā. Ja tiek uzsākti 7. pantā minētie procesi, tie ir jāīsteno skaidri noteiktos termiņos. Eiropas Savienības Tiesai arī turpmāk ir jābūt vienīgajai kompetentajai tiesai, kas

spriež par ES tiesību aktiem, tostarp jautājumos, kas attiecas uz tiesiskumu.

Mums ir pilnībā jāīsteno ar ES budžetu un fondu "Next Generation EU" saistītā klauzula, kas izvirza **tiesiskuma ievērošanas nosacījumu** kā priekšnoteikumu ES līdzekļu saņemšanai. Komisijai ir jāpieņem attiecīgas pamatnostādnes, un tas ir jādara tagad.

Turklāt Eiropas Savienībai ir jāvērtē, kā dalībvalstis ievēro ES pamatvērtības. Novērtējumam par paraugu būtu jāņem ziņošanas procesi, kas kandidātvalstīm tiek piemēroti pirmspievienošanās posmā.

VIENLĪDZĪGAS TIESĪBAS LGBTIK+

Cilvēka cieņai un taisnīgumam Eiropas Savienībā jābūt atzītām un kopīgām vērtībām. Mums ir jānodrošina, lai LGBTIK+ visā Eiropas Savienībā būtu vienādas tiesības. ES var noteikt — un tai būtu jānosaka —, ka uzbrukumi LGBTIK+ kopienai ir naida noziegumi.

Īstenās pārmaiņas sākas kolektīvajā attieksmē. Tikai lejupejām (t. i., vadošo struktūru ieviestām) iniciatīvām bez sabiedrības atbalsta var būt nevēlams efekts. Eiropas Savienībai ir **jāatbalsta augšupējas iniciatīvas (t. i., iedzīvotāju iesaiste lēmumu pieņemšanā)**, veicinot informētību

par LGBTIK+ jautājumiem un paverot pilnvērtīgas iespējas reģionālām un valsts mēroga aktivistu grupām. Šis atbalsts varētu izpausties kā rīcības plāna izstrāde, pasākumu sagatavošana, jaunas LGBTIK+ publikācijas un grupu iniciatīvu finansēšana. Mūsu sabiedrībai ir jābūt labāk informētai par to, kādas tiesības pašlaik trūkst LGBTIK+ cilvēkiem un ar kādām grūtībām saskaras LGBTIK+ kopienas. Empātija un sapratne ir pirmais solis ceļā uz pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu citiem cilvēkiem.

MIGRĀCIJA

ATBALSTS GADOS JAUNIEM PĒTNIEMIEM, KAS ES IERADUŠIES KĀ BĒĢI

Eiropas Savienībai būtu jāfinansē programma, kas **studentiem un pētniekiem no bēgļu kopienām nodrošinātu piekļuvi ES universitātēm**. Būtu jānoskaidro, kuras Eiropas universitātes būtu ieinteresētas uzņemt pētniekus no bēgļu kopienām, un jāsadarbojas ar UNHCR, lai apzinātu šos cilvēkus un sazinātos ar viņiem. Universitātes varētu izvirzīt šiem pētniekiem noteiktas prasības, piemēram, zināšanu kritērijus, bet nekādā gadījumā nedrīkstētu pieļaut diskrimināciju izcelsmes dēļ. Ieinteresētajiem kandidātiem būtu jāsaņem ES atbalsts, turklāt ES būtu jāparedz finansējums NVO, kuras savukārt atbalstītu kandidātus piešķiršanās procesa gaitā. Pēc kandidatūru apstiprināšanas pētniekiem no bēgļu kopienām, ja nepieciešams,

vajadzētu nodrošināt iespēju apmeklēt sagatavošanas kursus.

Labākais veids, kā atbalstīt universitātes, kuras uzņem studentus no bēgļu kopienām, būtu izveidot **centralizētu Eiropas fondu** šo studentu pamatvajadzību — piemēram, izmitināšanas, uztura un valodu kursu — finansēšanai. Šāda programma palīdzētu Eiropas Savienībai reaģēt uz sabiedrības novecošanas problēmu, stiprinātu ES vērtības — solidaritāti un cilvēka cieņu, ļautu bēgļiem apgūt prasmes, apmaiņā saņemot viņu ieguldījumu uzņemtajās valstīs, ļautu uzņemtajām valstīm šādā veidā iegūt jaunu, kvalificētu darbaspēku un — ne mazāk svarīgi — mazinātu neuzticēšanos migrantiem un populistisku retoriku.

LABĀKS ATBALSTS PATVĒRUMA MEKLĒTĀJIEM

Patvēruma meklētāju ilgtermiņa izmitināšana dalībvalstīs ierīkotās nometnēs ir necilvēcīga, un tas nav ilgtspējīgs risinājums. Uzlabot šo situāciju ir jābūt prioritāram uzdevumam. **Eiropas Savienībai būtu jāpalielina centralizēts finansējums**, kas stimulētu dalībvalstis uzņemt migrantus. Šis finansējums būtu jāizmanto, lai atbalstītu valstis, kuras pieņem migrantus, un racionalizētu birokrātiskās procedūras un integrāciju. Tas būtu izmantojams, lai

- Vidusjūras reģiona valstīs nekavējoties pieņemtu darbā tulkus un imigrācijas jautājumos specializējušos juristus, lai tādējādi saīsinātu patvēruma pieprasījumu izskatīšanas laiku,
- nodrošinātu migrantu sākotnējās vajadzības pirmuzņemšanās valstīs, segtu izdevumus par pārtiku, pajumti, zālēm un zīdaiņu vajadzībām;

- atbalstītu integrāciju galamērķa valstīs, tā mazinot nevēlēšanos uzņemt migrantus,
- sniegtu tehnisku atbalstu un konsultācijas visā ES.

Turklāt valstīm būtu jāsniedz atbalsts, lai tās varētu piedāvāt patvēruma meklētājiem iespēju kļūt par mācekļiem un apgūt arodu, tā paātrinot integrāciju, paverot šiem cilvēkiem iespēju dot ieguldījumu uzņemošās valsts dzīvē un mazinot sabiedrības neuzticēšanos migrantiem. Papildus tam var domāt par migrantu iepriekšējo kvalifikāciju pastiprinātu atzīšanu un to patvēruma meklētāju, kuru pieņemumi jau ir izskatīti, nosūtīšanu uz konkrētām dalībvalstīm, izvērtējot šo cilvēku prasmes un valstu vajadzības.

IZGLĪTĪBA, KULTŪRA, JAUNATNE UN SPORTS

NEFORMĀLĀ IZGLĪTĪBA SKOLĀS

Eiropas Savienībai ir jāparedz lielāks finansējums, lai visi Eiropas jaunieši varētu iesaistīties neformālajā izglītībā. Šādi mehānismi jau pastāv. Piemēram, programmā “Erasmus+” līdzās tādām darbībām kā “eTwinning” un personāla apmaiņa varētu itin vienkārši iekļaut arī iniciatīvu “BEST” (“Bridging Education, Study and Training”). Vajadzīga ir vien politiskā griba.

Neformālā izglītība var izpausties dažnedažādos veidos, tostarp kā brīvprātīgais darbs, jauniešu apmaiņas programmas un sporta pasākumi. Eiropas jauniešiem ir **jāapgūst praktiskas iemaņas**, lai kļūtu par

vispusīgi izglītotiem, atbildīgiem un apzinīgiem pilsoņiem, un neformālā izglītība ir lielisks veids, kā izglītību padarīt vispusīgāku.

Piedevām būtu iespējams izveidot Eiropas neformālās izglītības programmu, kuras ietvaros tiktu radīta platforma, kas palīdzētu pārvarēt plaisu starp skolu mācībspēkiem un pakalpojumu sniedzējiem, kuri var sniegt specifiskas zināšanas par mūsdienu dzīvē aktuāliem jautājumiem. Platformā būtu iekļauta arī informācija par inovatīvām, interaktīvām un saistošām mācīšanās metodēm, kā arī sadarbības tīklu veidošanas iespējām.

LABĀKAS SKOLU MĀCĪBU PROGRAMMAS

Pārskatīsim skolu mācību programmas! Eiropas skolām ir jāpiedāvā skolēniem noderīgāka un praktiskāka izglītība un jāiekļauj programmās **ar dzīvi mūsdienu pasaulē saistīti mācību priekšmeti**, piemēram, izpratne par garīgo veselību, seksuālā izglītība, digitālā un finanšu prātība, vides izglītība un starpkultūru prasmes. Skolām ir pastāvīgi jāpārskata skolēnu vajadzības, lai izaudzinātu paaudzi, kas labi sagatavota darba dzīvei.

Turklāt pasaulē, kas kļūst aizvien globalizētāka, arvien lielāku nozīmi iemanto gan starpkultūru prasmes, gan zināšanas par Eiropas dotajām iespējām un ieguvumiem. Ja skolas palīdzētu nostiprināt zināšanas

un prasmes abās minētajās jomās, būtu iespējams veidot dinamiskāku, daudzveidīgāku un aktīvāku sabiedrību, kurā mēs visi vienoti justu piederību Eiropai, tiecoties sasniegt kopīgus mērķus un aktīvi sadarbojoties ar pasauli. Mēs spētu efektīvi reaģēt uz dažādām problēmsituācijām gan politiskā, gan personiskā līmenī.

Šādu jaunu mācību priekšmetu ieviešana daudzējādā ziņā nāktu par labu jauniešiem un Eiropai kopumā. Konfrontējot Eiropas jauniešus ar jautājumiem, kam ir aktuāla un praktiska ietekme, būtu vieglāk veidot atvērtu, iekļaujošu un iecietīgu sabiedrību. Tā palielinās empātiju un savstarpēji tuvinās eiropiešus.

EIROPAS SAVIENĪBA PASAULĒ

FEDERĀLA EIROPA

Klimata pārmaiņas, Covid-19 un bažas par starptautisko drošību ir būtiski problēmjautājumi gan Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm, gan ES iedzīvotājiem. Lai šos sarežģītos problēmjautājumus risinātu, mums ir vajadzīga federāla iekārta.

Tādējādi varam kļūt par lielu globālo spēku, ar ko jārēķinās ekonomiskā, politiskā, militārā un kultūras ziņā. **Federāla Eiropa** nekādā gadījumā nav viegli īstenojama iecere. Tas ir **ilgtermiņa projekts ar daudzsoļošām perspektīvām** — samazinoties valstu

valdību izmaksām, mums pavērtos iespēja vairāk ieguldīt veselības politikā un klimata pārmaiņu apkarošanā.

Turklāt federāla Eiropa var vienot cilvēkus ar atšķirīgu līdzšinējo pieredzi un ideoloģiskajiem uzskatiem un stiprināt Eiropas identitāti, pārvarot iekšējo sašķeltību. Savukārt tas padarīs Eiropas valsti par spēcīgu un noturīgu spēlētāju pasaules arēnā un dos mums iespēju paust vienotu viedokli un veicināt Eiropas vērtību ievērošanu un mieru starptautiskā mērogā.

SPĒCĪGĀKA KOPĒJĀ ĀRPOLITIKA

Efektīvāka kopējā ārpolitika varētu palielināt Eiropas Savienības ietekmi pasaules mēroga sarunās un mazināt vajadzību pēc daudziem divpusējiem nolīgumiem starp dalībvalstīm un ārpussavienības valstīm. Kā **spēcīga, multilaterāla un nehegemoniska vara** Eiropas Savienība var pievērsties globālu jautājumu risināšanai un ātrāk un efektīvāk reaģēt uz starptautiskās drošības apdraudējumiem gan Eiropā, gan visā pasaulē.

Pieņemot kopēju ārpolitiku, varam

- sekmēt mūsu vērtību ievērošanu, piemēram, efektīvi

aizliedzot jebkādu preču tirdzniecību, kuras iegādājoties, tiktu atbalstīts piespiedu darbs,

- stiprināt Eiropas identitāti un vairost iedzīvotāju uzticēšanos šim jaunajam politiskajam spēkam,
- uzlabot spēju pretoties nedemokrātiskiem spēkiem un drošības apdraudējumiem un pienācīgi reaģēt uz tiem,
- nodrošināt, ka tiekam uzklausi un sadzirdēti starptautiskajās sarunās un pasaules politikā.

EIROPAS DEMOKRĀTIJA

STANDARTIZĒTA ES PASE

Atraisīsim ES pilsonības potenciālu! Pirmkārt, varam paredzēt visiem ES pilsoņiem **vienotu, standartizētu ES pasi un personas apliecību**, kas būtu derīgas visās dalībvalstīs ieceļošanas un uzturēšanās nolūkos.

Otrkārt, lai izjustu piederību Eiropai, mums Eiropa ir jāpiederz. Tādēļ ir svarīgi atvieglot iedzīvotājiem iespējas dzīvot dažādās dalībvalstīs un pārcelties no vienas valsts uz citu. Tāpēc visās ES valstīs ir vajadzīgi standartizēti dzīvesvietas maiņas un reģistrēšanās procesi.

Mainīt dzīvesvietu ES teritorijā vajadzētu būt tikpat vienkārši kā savas dalībvalsts robežās.

Izstrādājot šādu politiku un procesus, ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme pret ikvienu. Tāpēc būtu jāizstrādā ES mēroga noteikumi saistībā ar pārcelšanos uz citām dalībvalstīm un reģistrēšanos, atrodoties tajās. Piemēram, ES pilsoņiem būtu jāļauj balsot visās vēlēšanās, kas notiek valstī, kurā viņi apmetušies uz dzīvi, neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav viņu izcelsmes valsts.

TRANSNACIONĀLI ES VĒLĒŠANU SARAKSTI

Eiropas Savienībā redzam problēmu, ka iedzīvotāji joprojām nav pienācīgi pārstāvēti, un tas ietekmē viņu uzticēšanos politikai un gatavību sadarbīties ar politikas veidotājiem.

Lai to mainītu, Eiropas Parlamenta vēlēšanām vajadzētu piešķirt lielāku Eiropas dimensiju, nevis paralēli rīkot 27 vēlēšanas. Vēlēšanās būtu jāizmanto **transnacionāli saraksti**, proti, vēlētajiem tāpat kā līdz šim tiktu izsniegts savas valsts kandidātu saraksts, bet papildus tam — saraksts ar kandidātiem no visām dalībvalstīm. Tādējādi vēlētaji varētu balsot gan par savas, gan citas valsts kandidātu, līdz ar to paveroties diviem dažādiem veidiem, kā politiķi tiktu ievēlēti. Šāda sistēma joprojām nodrošinātu to, ka ir pārstāvēti visi reģioni, bet tajā pašā laikā vēlēšanas patiešām būtu

transnacionālas, liekot politiķiem ņemt vērā visu eiropiešu viedokli.

Šādam pašam principam būtu jāattiecas uz Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātiem. Nevajadzētu būt tā, ka Komisijas priekšsēdētājs tiek izraudzīts kuluāru sarunās starp uzvarējušām partijām. Mums būtu jāstiprina tā dēvētā **vadošo kandidātu jeb “Spitzenkandidaten”** sistēma, saskaņā ar kuru katra partija pirms vēlēšanu kampaņas nosauc savu kandidātu, kurš tiks izvirzīts Komisijas priekšsēdētāja amatam, ja šī partija vēlēšanās gūs vairākumu. Aktīvi piedaloties priekšvēlēšanu kampaņā un nepastarpinātā mijiedarbībā ar iedzīvotājiem, topošais Komisijas priekšsēdētājs varētu izveidot ciešu saikni ar Eiropas sabiedrību.

CITI IEROSINĀJUMI

VIENOTI DAUDZVALODĪBĀ

Vienosimies daudzvalodībā!

Lielāks ES finansējums būtu jāatvēl daudzvalodības atbalstam. Jāsāk ar to, ka **ir jāreformē valodu apguve skolās**. Šobrīd daudzi skolēni mācās lielāko ES valstu valodas, taču tikai nelielai daļai skolēnu ir iespēja apgūt valodas, kurās runā neliels ES iedzīvotāju skaits, kaut gan, iespējams, valstis, kurās tiek runāts šajās valodās, ģeogrāfiski atrodas daudz tuvāk. Arī daudzi divvalodīgie skolēni skolā nevar apgūt savu dzimto valodu, un viņiem netiek piedāvātas iespējas apgūt valodas, kurās runā nacionālās, etniskās un lingvistiskās minoritātes. Tādējādi ir apdraudētas viņu tiesības runāt savā

dzimtajā valodā. Ir jāparedz lielāks finansējums valodu apguves nodarbībām un skolotāju apmācībai, lai viņi izglītības sistēmā varētu veicināt daudzvalodību.

Nākamais, ko varētu darīt, ir **veicināt jauniešu apmaiņu**, piemēram, svešvalodu apguvei paredzētus mācību braucienus, kā arī ieviest izmaiņas oficiālajā saziņā ar sabiedrību. Daži Eiropas jauniešiem adresētie pasākumi un programmas jau notiek vairākās valodās. Ja ES finansējums tiktu palielināts, tad varētu piedāvāt vēl vairākpasākumu un programmu, kas Eiropas jauniešiem nodrošinātu valodu apguves iespējas.

PAR PRIORITĀTI NOTEIKT ES POLITIKAS PĀRREDZAMĪBU

Ir pārredzami jānovērtē visās jomās īstenotā Eiropas politika. Iespējams, ka daļa no šiem politikas virzieniem nerasniedz savus mērķus vai mērķauditoriju. Piemēram, var gadīties, ka nav ņemta vērā specifiskā situācija, kādā atrodas iedzīvotāji, kuri dzīvo lauku apvidos vai ekonomiski vājākās valstīs. Lai mācītos no pagātnē pieļautajām kļūdām **un nākotnē veidotu labāku politiku**, iedzīvotājiem ir jāvar saprast, kāpēc tiek izstrādāti un reformēti konkrēti politikas virzieni. Pārredzami un saprotami novērtējumi ļaus viņiem pieņemt apzinātus lēmumus, izdarot izvēli

vēlēšanās.

Otrkārt, Eiropas Savienībā jāpadara pārredzamāks interešu lobētāju darbs. Lobētāju darbībai ir jābūt stingrāk regulētai, lai nodrošinātu, ka politiķi uzklausa vēlētājus. Pēdējos gados ir bijuši vērojami daži sākotnēji centieni ieviest stingrāku regulējumu. Tas ir solis pareizajā virzienā. Pārredzamību varētu uzlabot, piemēram, paplašinot **pārredzamības reģistru** tvērumu un izmantošanu. Šādi pasākumi vēl vairāk palielinās iedzīvotāju uzticēšanos Savienībai un tās politikai.

EYE2021.EU

SEARCH.YOUTHIDEAS.EU

INSTAGRAM.COM/EP_EYE

FACEBOOK.COM/YOUTHEP

TWITTER.COM/EUROPARL_EYE

EYE 2021